

سهام آنان در اشتغال، کمتر از ۲۰ درصد و در معیانات «همسر آزاری جسمی» ۹۴ درصد است؛

بیکاری؛ عامل پنهان خشونت علیه زنان

سعدیه غلیپور

در روزهایی که به پنهان روز جهانی «همارزه با خشونت علیه زنان»، حرف و حدیث از این مقوله بسیار است. آمارها از این دلایل که عدم حضور زنان در بازار اشتغال و ناکامی در کسب درآمد هر چند این موضوع زیر سایه سنگین شیوع کرونا تنها در چهار دیواری ایران رخ نمی دهد، اما فقر روزافزون و نبود سیاست های حمایتی برای اشتغال و زنان در کشور، موضوعی است که بیش از پیش کند.

دو سال از شروع ویروس کرونا می گذرد و جامعه همچنان در گیر و دار آسیب های جدی اقتصادی، اجتماعی و خانوادگی است؛ هر چند تغییر سبک زندگی و حضور اجباری در منزل، از پیامدهای کرونا و بکس از موجبات افزایش آمار خشونت خانگی شده است، اما آنچه در این میان کمتر مورد توجه بوده، مشکلات اقتصادی خانواده ها و تبع آن ناتوانی اقتصادی زنانی است که احتمالاً در سایه کم درآمد شدن همسرانشان، شرایط ناگوارتری را نسبت به قبل تحمل می کنند.

مطابق آمار منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران، طی چهار سال اخیر همواره بالغ بر ۹۴ درصد معیانات مربوط به مدعیان «همسر آزاری جسمی» پزشکی قانونی معطوف به زنان بوده و از سوی دیگر در رابطه با

مدعیان همسر آزاری روانی نیز این آمار در همین بازه زمانی یعنی طی چهار سال اخیر، بین ۵۵ تا ۹۰ درصد برای زنان در نوسان بوده و حتی در مقطعی نظیر سال گذشته به ۹۴ درصد نیز رسیده است. هر چند افزایش این آمارها دلایل مختلفی دارد، اما سوبه های از این دلایل که عدم حضور زنان در بازار اشتغال و ناکامی در کسب درآمد بازمی گردد موضوع این گزارش است.

وضعیت شغلی زنان در ایران
شاید این گلایه را از مادران یا مادر بزرگان مان شنیده باشیم که گرفتاری زنان را در وابستگی مالی به شوهرانشان توصیف می کردند. سودایی که شاید عاملی شد تا نسل زنان امروز ایران، به طمع ورود به بازار کار، بیشتر به ادامه تحصیل و ورود به دانشگاه رغبت داشته باشند و راه سخت ورود به بازار کار در ایران را هموارتر کنند.

این در حالی است که با توجه به شرایط اقتصادی کشور بیکاری هر روز پر رنگ تر و در این میان زنان نسبت به مردان موقعیتی به مراتب بدتر دارند و به رغم افزایش چشمگیر ورود زنان به دوره های تحصیلات عالی، نقش زنان در اقتصاد کشور بسیار پایین است. به طوری که سهم آن ها در کل اشتغال ایران کمتر از ۲۰ درصد برآورد می شود. گفته می شود شیوع کرونا نیز وضعیت اشتغال زنان در جامعه را به مراتب بدتر کرده و آمارها نشان می دهد که درصد افت تعداد زنان شاغل در ایران از پاییز ۱۳۹۸ تا پاییز ۱۳۹۹، یعنی در طول

یک سال اول همه گیری کووید-۱۹، تقریباً ۱۴ برابر مردان بوده است. در این مدت تقریباً هر شش زن شاغل، یکی شغلش را از دست داده است. در مقابل تنها از هر ۷۸ مرد شاغل، یک نفر نشان دیگر کار نمی کند.

طبق برآوردهای مرکز آمار ایران، پاییز پارسال چهار میلیون و ۴۶۸ هزار زن در ایران شاغل بوده اند. این رقم تا پاییز امسال با ۷۷۷ هزار نفر کاهش به سه میلیون و ۶۹۱ هزار نفر رسیده است.

در مقایسه، شمار مردان شاغل در همین مدت ۲۵۶ هزار نفر کم شده و از ۱۹ میلیون و ۹۷۸ هزار نفر به ۱۹ میلیون و ۷۲۲ هزار نفر رسیده است. به عبارت دیگر، نه تنها شمار زنانی که در طول همه گیری شغلشان را از دست داده اند، سه برابر مردان بوده، بلکه با توجه به تعداد کمتر زنان شاغل، احتمال بیکار شدن آن ها بسیار بیشتر از مردان بوده است.

خشونت اقتصادی چیست؟

طبق تعریف صاحب نظران، خشونت اقتصادی یکی از قدرتمندترین شیوه های نگاه داشتن فرد قربانی در یک رابطه خشونت آمیز است. همچنین خشونت اقتصادی یکی از روش های رایج در بدست آوردن قدرت و اعمال کنترل در یک رابطه است. در واقع می توان گفت که نوعی از سوءاستفاده مالی از شریک زندگی به شمار می رود که به کاهش ظرفیت قربانی برای حمایت از خود و وابسته شدن او به شریک دیگر منجر می شود. این نوع

خشونت می تواند آشکار یا پنهان باشد. با این حال این نوع خشونت به محدود کردن شریک زندگی در دسترسی به منابع مالی با اطلاعات دربار چگونگی کسب و خرج درآمد مالی خانواده منجر می شود.

بر اساس پژوهش های انجام شده در اکثر نقاط دنیا استقلال اقتصادی زنان مساوی است با خشونت کم تر علیه آنها. به اعتقاد صاحب نظران شاید نتوان به راحتی گفت رابطه علت و معلولی بین این دو موضوع وجود دارد، اما در هر کشوری که زنان سهم بیشتری از اشتغال و استقلال اقتصادی دارند و یک هویت اقتصادی مستقل برای خودشان تعریف کرده اند خشونت علیه آنها کمتر است. یعنی یکی از متغیرهای اصلی تأثیر گذار در کاهش خشونت علیه زنان استقلال اقتصادی است.

خشونت علیه بدون درآمدها شدیدتر است
در حالی که برخی از شاخص های اجتماعی بر میزان و نوع خشونت علیه

زنان تأثیر گذار است، اما در این میان میزان تحصیلات و پایگاه اقتصادی اجتماعی به خصوص میزان درآمد نقش مهمی در خشونت خانگی دارد. تهمینه شاور دی، عضو هیات مدیره انجمن ایرانی مطالعات زنان در خصوص آخرین آمارهای آن در ایران به ایسنا می گوید: «در خانواده هایی که از نظر وضعیت اقتصادی و اجتماعی در سطح پایینی هستند زنان و دختران بیشتر قربانی خشونت خانگی می شوند. به عبارتی پایین بودن سطح وضعیت اقتصادی و اجتماعی می تواند این خشونت علیه زنان را در این خانواده ها چهار برابر افزایش دهد».

فشار اقتصادی به مردان

اما واقعیت این است در ماجرای خشونت علیه زنان، بر خلاف تصورات مردان هم قربانی نابرابر هستند که شاید در مقاطعی خود بسر طبل آن کوفته اند. در حالی که اشتغال زنان در خانواده می تواند نیمی از بار مالی اقتصادی را از دوش مرد برداشته و او را کمتر در معرض آسیب های اقتصادی و روحی قرار دهد، گرفتن این امکان از زنان مردان را هم متاثر می کند. نگاهی به آمار شاید موید این ادعا باشد. به گفته عضو هیات مدیره انجمن ایرانی مطالعات زنان «میزان درآمد مردان نیز با میزان خشونت آنها علیه زنان مرتبط است. هر چقدر میزان درآمد مردان پایین تر باشد خشونت بیشتری نسبت به همسر خود نشان می دهند. در واقع مردان برای حفظ تسلط خود بر خانه و موقعیت برتر خود دست به خشونت می زنند».

خشونت که برخی هم عامل آن را مشکلات روانی ناشی از بار زندگی می دانند. در این میان نتایج برخی تحقیقات هم نشان می دهد که با فراهم کردن امکان اشتغال برای زنان، پدیده طلاق کاهش می یابد.

خشونت در انتظار زنان سالمند
جامعه ایران در حالی با شیب تندتری به سمت سالمندی در حرکت است که گفته می شود، جمعیت زنان سالمند چهار برابر مردان خواهد شد. آماري که اگر آن را در کنار اشتغال اندک زنان و کاهش نرخ ازدواج آنها بگذاریم، شاید تصویر خوبی از آینده زنان سالمند ارائه دهد. در حالی که نگاهی به وضعیت فعلی زنان سالمند نشان می دهد این قشر با مشکلات عدیده ای روبرو هستند اما با توجه به حرکت الگوی سالمندی کشور به سمت زنان تنها می توان پیش بینی کرد که وضعیت از

طبق تعریف صاحب نظران، نیازمندی اقتصادی یکی از قدرتمندترین شیوه های نگاه داشتن فرد قربانی در یک رابطه خشونت آمیز است. همچنین خشونت اقتصادی یکی از روش های رایج در بدست آوردن قدرت و اعمال کنترل در یک رابطه است

آنچه هست نیز بدتر شود. در همین باره چندی پیش محسن شتی، رئیس اداره سلامت سالمندان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: «جمعیت سالمند کشور به سمت الگوی زنانه حرکت می کند و حتی برخی استان ها اکنون دارای جمعیت سالخورده زنانه شده اند که درصدی از آنها به علت فوت همسر و درصد کمتری از آنها نیز به خاطر طلاق تنها زندگی می کنند. این افراد به واسطه تنهایی، کمتر حمایت می شوند و درصدی از آنها منع در آمدی ندارند؛ بنابراین لازم است که سیستم بهداشتی و رفاهی کشور به این زنان توجه داشته باشد».

اما چرا زنان سالمند، آسیب پذیرترین گروه سالمندان هستند و به نسبت مردان سالمند، نیاز به توجه بیشتری دارند؟ شاید پاسخ این پرسش را بتوان در وضعیت دوران جوانی و میانسالی آنها جستجو کرد. بر اساس آنچه آمار می گوید: زنان سالمندان همسردار نسبت به زنان سالمند تنها از پوشش بیمه ای پایه و تکمیلی بهتری برخوردار هستند. این بدان معناست که با توجه به درصد کم اشتغال زنان از نظر اقتصادی وابسته زیادی به همسران و خانواده خود دارند و این موضوع آنها را در دوران سالمندی آسیب پذیرتر می کند.

در چنین شرایطی است که شاید بتوان پیش بینی کرد که رنج و آسیب های جسمانی در دوران سالمندی برای زنان همراه با آسیب های روحی متأثر از طردشدگی اجتماعی دوچندان خواهد بود. آسیب های روحی و عاطفی زنان سالمند در عرصه خصوصی از یک طرف و وابستگی های اقتصادی به فرزندان و اطرافیان شان از طرف دیگر، سبب خواهد شد که حتی در آینده نیز نتوان دورنمایی عاری از خشونت برای زنان سالمند تصور کرد.

گواهی بهداشت نخل های صادراتی جعلی بود

معاون قرنطینه سازمان حفظ نباتات گفت: در گواهی بهداشت نخل هایی که به کشور قطر صادر شده بود دست برده شده و این گواهی ها جعلی است. به گزارش ایسنا، مهدی قائمیان در خصوص نخل هایی که اخیراً از قطر به ایران عودت داده شده است، گفت: گواهی بهداشتی که همکاران ما در سازمان جهاد کشاورزی پوهشور صادر کرده اند با چیزی که قطر برای ما ارسال کرده، متفاوت است. یعنی بعد از صدور گواهی بهداشت گیاهی یک نفر در آن تغییراتی اعمال کرده و تحویل کشور قطر داده است.

پل های تاریخی اصفهان در جریان اعتراض ها آسیب ندید

معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی استان اصفهان گفت: در جریان اعتراض های روز جمعه ۵ آذر، در اصفهان، پل های تاریخی آسیبی ندید.

کشاورزان اصفهانی برای حدود ۱۷ روز با برپا کردن چادری در روه روی پل خواجو اقدام به تحصن و اعتراض نسبت به عدم تحقق حق آب ها به و جاری نشدن آب در بستر خشک زاینده رود کرده بودند، اما روز جمعه در ست و روه روی پل تاریخی خواجو و در بستر خشک زاینده رود با افزایش تنش ها، معترضان توسط نیروی انتظامی و یگان ضد شورش متفرق شدند. اما استفاده از سنگ، گازهای اشک آور، حضور موتورهای پل تاریخی و موارد دیگر باعث ایجاد نگرانی نسبت به وضعیت پل های تاریخی اصفهان به خصوص پل خواجو شد.

به گزارش مهر، ناصر طاهری، معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان در همین رابطه گفت: خوشبختانه مردم نسبت به آثار تاریخی حساسیت دارند و به این آگاهی رسیدند که به این بناها آسیبی وارد نشود و هیچ مشکلی در خلال تحصن کشاورزان و اعتراضات روز گذشته برای پل خواجو و دیگر آثار تاریخی اصفهان ایجاد نشد.

تایید صلاحیت وزیر آموزش و پرورش در مرحله اول

به گفته سخنگوی کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس وزیر پیشنهادی صلاحیتش در کمیسیون آموزش

برای وزارت آموزش و پرورش تایید شد. به گزارش ایسنا و گفت: جلسه دیروز کمیسیون که با حضور یوسف نوری وزیر پیشنهادی وزارت آموزش و پرورش برگزار شد به جمع بندی بررسی صلاحیت وی پرداختیم، در ابتدای این نشست نمایندگان به دغدغه های خود و مطالبات فرهنگی شان اشاره کردند.

در پایان بررسی ها میزان رضایت اعضای کمیسیون از برنامه ها، سوابق و صلاحیت وزیر پیشنهادی به رای گذاشته شد و اکثریت اعضای کمیسیون به صلاحیت وزیر پیشنهادی رأی مثبت دادند.

ممنوعیت مدارس جهت «اعمال محدودیت» و «شرط واکنش»

سخنگوی وزارت آموزش و پرورش گفت: اشکالی ندارد که مدرسه ای بخواهد اطلاعاتی از وضعیت سلامت واکسیناسیون دانش آموزان دریافت کند یا تصویری از کارت واکنش آنها داشته باشد. اما به گزارش ایسنا کمرتی گفت: اما مدرسه به هیچ وجه نمی تواند شرط و شروط بگذارد یا محدودیتی در این زمینه اعلام کند.

تولید ۸ میلیون دوز واکسن پاستو کووک تاکنون

رییس انستیتو پاستور ایران گفت: در حال حاضر پاستو کووک در مراکز واکسیناسیون کشور وجود دارد. وی گفت: فعلاً هشت میلیون دوز از این واکسن در کشور تولید شده است که نیمی از آن تحویل شده و نیم دیگر آن منتظر دریافت مجوز توزیع از سازمان غذا و دارو است که تقریباً تا نیمه دوم آذر ماه توزیع این هشت میلیون دوز تمام می شود.

افراد واکسینه نشده، سریع تر اقدام کنند
گویا در پایان تاکید کرد: تقاضای دیگر ما از مردم عزیز کشورمان این است که اکنون فرصت بحث و گفت و گو را به اینک واکسن چقدر اثر بخش است، نیست. در شرایطی قرار داریم که باید هر چه سریع تر افرادی که تاکنون واکسینه نشده اند، اقدام کنند و این موضوع نه برای حفظ جان خودشان، بلکه برای حفظ سلامتی و جان افراد خانواده و جامعه شان، ضرورت و اهمیت زیادی دارد. لذا تاکید می کنم، افراد واکسینه نشده هر چه زودتر به مراکز واکسیناسیون مراجعه کرده و واکسیناسیون شان را کامل کنند.

سخت است، اما امیدواریم که مردم عزیز درک و رعایت کنند و همکاری لازم را با ما داشته باشند. ما هر کاری که انجام می دهیم، برای حفظ سلامتی مردم عزیز کشورمان است. بنابر اعلام روابط عمومی وزارت بهداشت، وی تاکید کرد: تا وقتی که اطمینان حاصل نکردیم که این وضعیت به کدام سمت می رود، باید احتیاط کنیم، به خصوص اینکه هنوز تکلیف ویروس کاملاً مشخص نیست که آیا واکسن های موجود فعلی مانع ابتلای به این ویروس می شوند یا خیر و آیا داروهای موجود فعلی روی این ویروس موثر هستند یا خیر؟ هر چند که اثر بخشی داروهای نسیبی است.

ایرانیان سفر به آفریقای جنوبی را به تعویق بیندازند

رئیس مرکز مدیریت بیماری های واگیر وزارت بهداشت عنوان کرد: ما یکسری محدودیت ها ایجاد کردیم و برای افرادی که قصد سفر از مبدا کشورهای مذکور به مقصد ایران را داشته و اهل ایران نباشند، ممنوعیت ایجاد کرده ایم و این افراد فعلاً نمی توانند به کشور ماسفر کنند. در این زمینه هماهنگی های لازم را نیز با وزارت امور خارجه و وزارت کشور انجام می دهیم تا با قطعیت این موضوع را پیگیری کنیم.

وی در ادامه در خصوص ایرانیانی که در کشورهای آفریقای جنوبی و همسایه اش زندگی می کنند و قصد بازگشت به کشورمان را دارند، خاطر نشان کرد: تمامی ایرانیانی که از مبدا این کشورها قصد ورود به ایران را دارند، همگی در مبادی ورودی کنترل شده و باید در شرایط قرنطینه به سر ببرند و دو مرحله تست پی سی آر ا پشت سر گذاشته و در صورت منفی بودن اجازه دارند که به شهر و منزل خود بروند. ما می دانیم که این شرایط بسیار

قدرت سرایت و همچنین شدت بیماری زایی بیشتری داشته باشد، بیشتر می شود. به همین دلیل ایسن نگرانی ها افزایش یافته و اکنون محدودیت هایی در سطح دنیا به خصوص در مورد مسافرت به آفریقای جنوبی و کشورهای همسایه اش یعنی کشورهای بوتسوانا، نامیبیا، اسواتینی، زیمبابوه، موزامبیک برقرار شده و مسافرت ها به این کشورها با محدودیت های جدی صورت می گیرد و تلاش شده که سفرها به حداقل ممکن است برسد.

گویا تاکید کرد: در چه اول تقاضای کنیم که هموطنان عزیزمان چنانچه قصد سفر به این کشورها را دارند، سفرشان را به تعویق بیندازند. تعویق مسافرت ها اهمیت زیادی دارد، زیرا هنوز وضعیت ویروس در این کشورها مشخص نیست و اینکه با چه سرعتی پیش می رود، قدرت بیماری زایی اش تا چه میزان است یا اینکه چند نفر را تاکنون آلوده کرده است؟ سوالاتی است که ظرف روزها و هفته های آینده مشخص شده و پاسخ داده می شود.

رئیس مرکز مدیریت بیماری های واگیر وزارت بهداشت با بیان اینکه سوبه جدید ویروس کرونا از سمت آفریقای جنوبی می تواند قدرت سرایت و بیماری زایی بیشتری داشته باشد، تاکید کرد: هنوز تکلیف این ویروس مشخص نیست؛ بنابراین هموطنانمان سفرهایشان به کشورهای آفریقای جنوبی را به تعویق بیندازند.

به گزارش ایسنا، محمد مهدی گویا، در خصوص آخرین جهش ویروس کرونا از سمت آفریقای جنوبی، بیان کرد: ظرف دو روز گذشته سوبه جدیدی از ویروس کرونا از آفریقای جنوبی گزارش شده است، این سوبه به دلیل ایجاد تعداد زیادی جهش ژنتیکی در ویروس که تقریباً ۵۰ جهش برآورد می شود، نگرانی های زیادی را در سطح دنیا به وجود آورده است.

خبر

رئیس مرکز مدیریت بیماری های واگیر وزارت بهداشت: